

Motion till riksdagen 2021/22:1313

av Patrik Engström och Maria Strömkvist (båda S)

Trygghet och studiero

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om Skolinspektionen behöver tydligare styrning och utökad uppföljning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I Skolinspektionens rapport Eleverna om sin trygghet och studiero – förändringar under 10 år, redovisas resultatet från skolenkäter som 980 000 barn svarat på mellan 2010 och 2020.

Eleverna i svensk skola känner sig trygga i sin skolmiljö men siffrorna går ned. Över tid har den upplevda tryggheten gått i negativ riktning även om skillnaden är liten. På tio år har andelen elever i årskurs nio som känner sig trygga i skolan sjunkit från 89 till 79 procent. I årskurs fem och årskurs nio är det allt färre elever som uppfattar att de vuxna reagerar om någon elev blir kränkt. Våren 2012 uppgav 70 procent av eleverna i årskurs nio att de vuxna reagerade vilket ska jämföras med 62 procent våren 2020.

Även grundskolelärares svar visar att utvecklingen går åt fel håll. En av tre grundskolelärare uppgav 2020 att en stor del av undervisningstiden gick till att upprätthålla ordningen i klassrummet, mot tidigare, en av fyra 2012. Detta till trots har den upplevda studieron bland elever inte förändrats mycket under dessa år.

Detta visar återigen att skolans huvudmän inte har förmåga att leva upp till lagstiftningen om en trygg och säker skolmiljö. För Skolinspektionen är det inte en nyhet, men frågan är då om myndigheten har för avsikt att ta ytterligare initiativ för att komma till rätta med problemen. Det är en sak att skicka ut enkäter och redovisa statistik men är en helt annan sak att ta initiativ för verklig förändring.

Riksrevisionens granskning av Skolinspektionens verksamhet har visat på flera brister. Riksrevisionen skriver följande: Skolinspektionen avslutar många ärenden utan att kontrollera om bristerna verkligen är avhjälpta. Det gäller framförallt när skolor haft

problem med otrygghet och stökig studiemiljö. I dessa fall har färre än hälften av ärendena följts upp med återbesök på skolan.

Riksrevisionen konstaterar också att uppföljning av tillsynsbeslut inte alltid görs tillräckligt snabbt. Myndighetens riktlinje är att beslut ska tas inom tre månader från inkommen redovisning från huvudmannen, men i ungefär en tredjedel av de ärenden där det finns tillgänglig statistik så efterlevs inte detta.

Det är alltså inte bara skolans huvudmän som inte klarar sitt uppdrag utan inte heller den myndighet som har som uppgift att granska huvudmännen klarar uppenbarligen inte sitt uppdrag. Då är det inte så konstigt att problemen i skolan fortsätter år efter år.

I Sverige har vi skolplikt och det innebär att barn och ungdomar är skyldiga att gå i skolan. År efter år visar rapporter från organisationer som Friends på missförhållanden som mobbning och kränkningar. Dagligen gråter barn sig till sömns för att vakna upp till ännu en dag med magont, ännu en dag med elaka kommentarer, knuffar och ryktes-spridning. Vissa går till skolan och genomlever ”helvetet”. Andra blir så kallade hemmasittare. Inget av det skulle behöva ske om gällande lagstiftning följdes. Om Skolinspektionen levde upp till det uppdrag de blivit givna så skulle vi kunna komma en ordentlig bit på vägen. Därför bör det övervägas om Skolinspektionen, som på vissa sätt misslyckats med sitt uppdrag, behöver tydligare styrning och utökad uppföljning.

Patrik Engström (S)

Maria Strömkvist (S)